

LIGJ
Nr.9374, datë 21.4.2005

PËR NDIHMËN SHTETËRORE

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është përcaktimi i parimeve dhe i procedurave, sipas të cilave lejohet dhe kontrollohet ndihma shtetërore, për mbështetjen e zhvillimit ekonomik dhe shoqëror të vendit, si dhe zbatimin e angazhimeve të ndërmarra nga Republika e Shqipërisë në marrëveshjet ndërkombëtare, që përmbajnë dispozita për ndihmën shtetërore.

Neni 2

Fusha e zbatimit

1. Ky ligj zbatohet për të gjithë sektorët e prodhimit dhe të shërbimeve, si dhe për të gjitha veprimet e ndërmarra nga organet e pushteteve shtetërore dhe të qeverisjes vendore ose entet, që veprojnë në emër të shtetit dhe që japin një përfitim për ndërmarrje të veçanta, që veprojnë në Republikën e Shqipërisë.

2. Ky ligj nuk zbatohet për ndihmën shtetërore të dhënë në sektorët e bujqësisë dhe të peshkimit.

Neni 3

Përkufizime

Në këtë ligj, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

1. "Dhënës të ndihmës shtetërore" (në vazhdim "dhënës") janë organet e pushteteve shtetërore dhe të qeverisjes vendore, si dhe çdo ent tjetër, që vepron në emër të shtetit, të cilat mund ose janë të autorizuar të japin ndihmë shtetërore.

2. "Ndërmarrje" është çdo person fizik ose juridik, privat ose publik, që kryen veprimtari ekonomike.

3. "Ndërmarrje të vogla e të mesme" janë ndërmarrjet, që kanë jo më shumë se 250 punonjës dhe një xhiro vjetore jo më të madhe se 40 milionë euro ose një llogari të bilancit jo më të madhe se 27 milionë euro dhe që nuk janë të zotëruara në një masë më të madhe se 25 për qind të kapitalit ose të së drejtës së votës nga një ose disa ndërmarrje, që nuk cilësohen si ndërmarrje të vogla dhe të mesme.

4. "Produkt" është çdo mall i shitur ose i blerë apo çdo shërbim i ofruar ose i hedhur në treg nga ndërmarrjet.

5. "Përfitues i ndihmës shtetërore" është çdo ndërmarrje ose individ, që merr ndihmë shtetërore.

6. "Skemë e ndihmës shtetërore" është çdo akt normativ, mbi bazën e të cilit, në formë të përgjithshme dhe pa pasur nevojën e akteve të tjera zbatuese, mund t'u jepet ndihmë ndërmarrjeve.

7. "Ndihmë individuale" është çdo ndihmë, që i jepet një përfituesi të ndihmës shtetërore.

8. "Intensiteti i ndihmës shtetërore" është ekuivalenti i grantit, i shprehur në përqindje të totalit të kostove të pranueshme ose të shpenzimeve të përfituesit të ndihmës shtetërore.

9. "Ndihmë e paligjshme" është çdo ndihmë shtetërore, që jepet dhe zbatohet në kundërshtim me këtë ligj ose në kundërshtim me vendimet e marra nga Komisioni i Ndihmës Shtetërore.

10. "Ndërmarrje në vështirësi" është ndërmarrja, e cila nuk është e aftë që nëpërmjet burimeve të veta ose nëpërmjet fondeve, që ajo mund të përfitojë nga aksionerët ose kreditorët e saj, të pakësojë humbjet, të cilat, pa ndërhyrjen e dhënësve të ndihmës, do ta detyrojnë atë brenda një periudhe, afatshkurtër ose afatmesme, të largohet nga veprimtaria ekonomike.

11. "Ndihmë shtetërore për rastet e shpëtimit" është një mbështetje financiare për një ndërmarrje në vështirësi, për një periudhë kohore, gjatë së cilës duhet të përgatitet plani i ristrukturimit ose i likuidimit.

12. "Ndihmë shtetërore për ristrukturim" është një mbështetje financiare, që jepet për ristrukturimin e veprimtarisë së një ndërmarrjeje dhe për sigurimin, brenda një periudhe të arsyeshme, të rentabilitetit afatgjatë të saj.

13. Ndihmë për sektorë të ndjeshëm" është ndihma për ata sektorë, ku kapaciteti i prodhimit është më i madh se kërkesa në treg për produktin në fjalë.

14. "Ndihmë rajonale" është ndihma që jepet për zhvillimin e zonave të prapambetura në Republikën e Shqipërisë".

Neni 4

Ndalimi i ndihmës shtetërore

1. Përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj, ndalohet çdo ndihmë e dhënë nga burimet shtetërore, në çfarëdo lloj forme, e cila, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, shtrembëron ose kërcënon të shtrembërojë konkurrencën, duke dhënë përparësi për një ose disa ndërmarrje të caktuara ose për prodhimin e produkteve të caktuara.

2. Format e ndihmës shtetërore përfshijnë kryesisht:

- a) grantet dhe subvencionet;
- b) përjashtimin, uljen dhe diferencimin e taksave;
- c) faljen e pagesave të prapambetura dhe gjobave;
- ç) faljen e borxheve ose mbulimin e humbjeve;
- d) garancitë mbi kreditë ose dhënien e kredive me norma interesi të ulëta;
- dh) uljen e detyrimeve të sigurimeve shoqërore;
- e) uljen e çmimit të produkteve të ofruara, shitjen e pronës shtetërore nën çmimin e tregut ose blerjen e produkteve me çmim më të lartë se ai i tregut;
- ë) zmadhimin e kapitalit shtetëror të ndërmarrjet ose ndryshimin e vlerës së tij në rrethana, të cilat nuk janë të pranueshme për një investitor privat, që vepron në kushte ekonomike normale.

3. Çdo ndihmë e ndaluar është e rimbursueshme.

Neni 5

Ndihma për eksport

Ndalohet ndihma që është e lidhur drejtpërdrejt me kuotat e eksportit dhe me shpenzimet korrente, të lidhura me veprimtarinë e eksportit.

Neni 6

Ndihma për sektorët e ndjeshëm

Ndihma për sektorët e ndjeshëm është e ndaluar, përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe me vendim të Komisionit të Ndihmës Shtetërore.

Neni 7

Ndihma shtetërore e lejueshme

Ndihmë shtetërore e lejueshme është:

- a) ndihma me karakter social, që jepet për individë, nëse kjo ndihmë është dhënë pa krijuar diskriminim lidhur me origjinën e produkteve në fjalë;
- b) ndihma që jepet për të shmangur efektet e shkaktuara nga fatkeqësitë natyrore ose nga gjendja e jashtëzakonshme.

Neni 8

Ndihma "De minimis"

Ndihma "De minimis" është e lejueshme nëse ajo, pavarësisht nga forma ose qëllimi për të cilin jepet, nuk kalon vlerën prej 100 mijë eurosh, për një periudhë prej tre vjetësh dhe, në të njëjtën kohë, nuk jepet për veprimtaritë e eksportit ose nuk kushtëzohet me përdorimin e produkteve vendase kundrejt atyre të importuara.

Neni 9

Ndihma për zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme

Ndihma për zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme lejohet:

- a) në rastin e ndihmës për investime, të prekshme dhe të paprekshme, kur intensiteti nuk kalon 15 për qind të kostove shtesë të pranueshme të investimit;
- b) në rastin e shërbimeve këshillimore ndihma nuk kalon 50 për qind të kostove të këtyre shërbimeve, të cilat nuk duhet të jenë një veprimtari e vazhdueshme ose periodike dhe as të jenë të lidhura me shpenzimet e zakonshme të veprimtarisë;
- c) për pjesëmarrjen për herë të parë në panaire dhe ekspozita, kur ndihma nuk kalon 50 për qind të kostove shtesë për marrjen me qira, ngritjen ose funksionimin e stendave.

Neni 10

Ndihma për punësim

Ndihma për punësim lejohet kur:

- a) intensiteti i ndihmës nuk kalon 15 për qind të kostos së pagave, për një periudhë 2-vjeçare, për vendet e reja të punës në ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, që punësojnë deri në 50 punonjës dhe 7,5 për qind në ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, që punësojnë 51 deri në 250 punonjës;
- b) intensiteti maksimal i ndihmës mund të rritet kur kontributi i përfituesit të saj është mbi 25 për qind;
- c) ndihma jepet për punësimin e personave me aftësi të kufizuar dhe të personave në vështirësi dhe intensiteti i saj nuk kalon:
 - i) 60 për qind të kostos së pagave, për personat me aftësi të kufizuar;
 - ii) 50 për qind të kostos së pagave, për personat në vështirësi.

Neni 11

Ndihma për trajnim

Ndihma për trajnimin e veçantë dhe trajnimin e përgjithshëm lejohet:

- a) në rastin e trajnimit të veçantë, kur intensiteti i saj nuk kalon 25 për qind të kostove të trajnimit për ndërmarrjet e mëdha dhe 35 për qind për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme;
- b) në rastin e trajnimit të përgjithshëm, kur intensiteti i saj nuk kalon 50 për qind të kostove të trajnimit për ndërmarrjet e mëdha dhe 70 për qind për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme.

Neni 12

Ndihma për kërkim dhe zhvillim

Ndihma për kërkim dhe zhvillim mund të jepet, nëse intensiteti i saj, i llogaritur mbi bazën e kostove të pranueshme të projektit, nuk kalon:

- a) 100 për qind për kërkimin bazë, me kusht që rezultatet e kërkimit të shfrytëzohen nga të gjithë mbi baza jodiskriminuese dhe sipas normave të tregut;
- b) 60 për qind për kërkimin industrial;
- c) 35 për qind për kërkimin parakonkurrues, përfshirë transformimin në projekte të rezultateve të kërkimit industrial, konceptimin ose projektimin e produkteve të reja, të ndryshuara ose të përmirësuara, zhvillimin e një modeli, i cili nuk është i përdorshëm në kushte tregtare.

Neni 13

Ndihma shtetërore e lejueshme

Ndihma shtetërore mund të lejohet nëse ajo:

- a) nxit zhvillimin ekonomik të rajoneve të Republikës së Shqipërisë, të karakterizuara nga standarde jetese shumë të ulëta, ose të zonave ku ka papunësi serioze;
- b) nxit realizimin e një projekti të rëndësishëm për Republikën e Shqipërisë ose jepet për të mënjanuar gjendje të rënda në ekonominë e vendit;
- c) lehtëson zhvillimin e veprimtarive të caktuara ekonomike ose zhvillimin e zonave të caktuara ekonomike, deri në atë masë sa kjo ndihmë nuk është në kundërshtim me detyrimet e marrëveshjeve ndërkombëtare, të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë;
- ç) nxit zhvillimin kulturor dhe ruajtjen e trashëgimisë, deri në atë masë sa nuk ndikon ndjeshëm në kushtet e tregtisë dhe në konkurrencë;
- d) është në përputhje me dispozitat e këtij ligji ose me aktet e tjera normative të nxjerra në zbatim të tij.

Neni 14

Ndihma rajonale

1. Ndihma rajonale mund të lejohet, nëse ajo mbulon deri në 50 për qind të vlerës së investimit fillestar ose të kostos së pagave të punonjëse për dy vjet për vendet e reja të punës. Investimi dhe vendet e reja të punës duhet të ruhen për një periudhë prej pesë vjetësh. Në çdo rast, intesiteti i ndihmës nuk duhet të kalojë 75 për qind të vlerës.

2. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit të mbulon çështjet e ekonomisë, miraton rregulloren për kushtet dhe procedurat e dhënies së ndihmës rajonale.

Neni 15

Ndihma shtetërore për ndërmarrjet në vështirësi

1. Ndihma për shpëtimin e një ndërmarrjeje në vështirësi mund të lejohet nëse nuk kalon vlerën e nevojshme dhe jepet në formën e garancive shtetërore ose të huave me çmimin e tregut, për një periudhë 6-mujore, gjatë së cilës është përgatitur likuidimi ose një plan ristrukturimi.

2. Ndihma për ristrukturim mund të lejohet nëse mbështetet në një plan ristrukturimi, i cili parashikon masa ristrukturimi, që sigurojnë një rentabilitet afatgjatë të ndërmarrjes.

3. Në rastin e skemave të ndihmës për shpëtim dhe ristrukturim, plani i ristrukturimit miratohet nga dhënësi i ndihmës dhe i paraqitet Komisionit të Ndihmës Shtetërore.

4. Ndihma për shpëtim dhe/ose ristrukturim lejohet një herë në 10 vjet.

5. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit të mbulon çështjet e ekonomisë, miraton rregulloren për kushtet dhe procedurat e dhënies së ndihmës për shpëtim dhe ristrukturim.

KREU II

STRUKTURAT E KONTROLLIT TË NDIHMËS SHTETËRORE

Neni 16

Komisioni i Ndhmës Shtetërore

1. Komisioni i Ndhmës Shtetërore (në vazhdim “Komisioni”) është organi vendimmarrës për kontrollin e ndihmës shtetërore. Komisioni është i pavaruar në kryerjen e funksioneve të veta.

2. Komisioni përbëhet nga pesë anëtarë, me kryetar ministrin që mbulon çështjet e ekonomisë. Anëtarët e tjerë emërohen nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e Ministrit të Financave, të ministrit që mbulon çështjet e ekonomisë, të Ministrit të Drejtësisë dhe një përfaqësues nga shoqëria civile.

3. Anëtarët e Komisionit emërohen për një periudhë 4-vjeçare dhe duhet të jenë profesionistë e me përvojë në fushën e ekonomisë.

4. Këshilli i Ministrave përcakton masën e shpërblimit të anëtarëve të Komisionit dhe burimin e mbulimit.

Neni 17

Detyrat dhe përgjegjësitë e Komisionit

Komisioni ka këto detyra dhe përgjegjësi kryesore:

a) vlerëson dhe autorizon skemat e ndihmës shtetërore dhe ndihmat individuale, në bazë të propozimeve të Drejtorisë së Ndhmës Shtetërore;

b) urdhëron kthimin e ndihmës së paligjshme;

c) mbikëqyr përdorimin e ndihmës shtetërore dhe rezultatin ekonomik të përftuar nga dhënia e saj;

ç) merr vendime të tjera, në bazë të procedurave të këtij ligji;

d) nxjerr udhëzimet përkatëse, në zbatim të këtij ligji;

dh) harton, me ndihmën e Drejtorisë së Ndhmës Shtetërore, raportin vjetor për ndihmat shtetërore dhe e paraqet atë pranë Këshillit të Ministrave, i cili ia përcjell Komisionit Europian;

e) bashkëpunon me organizmat ndërkombëtarë, në kuadër të marrëveshjeve dhe angazhimeve ndërkombëtare të Republikës së Shqipërisë.

Neni 18

Drejtoria e Ndhmës Shtetërore

Drejtoria e Ndhmës Shtetërore në ministrinë që mbulon çështjet e ekonomisë (në vazhdim “Drejtoria”), si strukturë administrative për kontrollin e ndihmës shtetërore, në veçanti, kryen këto detyra:

a) grumbullon, përpunon dhe mbikëqyr të dhënat për ndihmën shtetërore;

b) merr njoftimet dhe përgatit vendimet e Komisionit;

c) merr raportet nga dhënësi i ndihmës për mënyrën e zbatimit dhe rezultatin ekonomik, të arritur nga përdorimi i kësaj ndihme;

ç) mban regjistrin e ndihmës shtetërore;

d) merr vendime, në bazë të dispozitave të këtij ligji;

dh) harton udhëzime dhe i paraqet për miratim pranë Komisionit;

e) përgatit raportin vjetor për ndihmat shtetërore;

ë) bashkëpunon me institucionet e huaja kompetente dhe organizma të tjerë ndërkombëtarë për çështjet e ndihmës shtetërore.

KREU III

PROCEDURAT ADMINISTRATIVE

Neni 19

Parimi i përgjithshëm

Përveç rasteve të parashikuara ndryshe në këtë ligj, strukturat e ndihmës shtetërore, gjatë ushtrimit të funksioneve, zbatojnë Kodin e Procedurave Administrative.

Neni 20
Njoftimi i ndihmës

1. Dhënësi i ndihmës, përveç rasteve të parashikuara në nenin 7 të këtij ligji, njofton Drejtorinë për çdo plan për dhënie ndihmës.
2. Drejtoria, brenda 15 ditëve pune, njofton dhënësin e ndihmës për marrjen e këtij njoftimi.
3. Në njoftim, dhënësi i ndihmës duhet të japë të gjitha të dhënat e nevojshme për marrjen e një vendimi, sipas nenit 22 të këtij ligji.
4. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit që mbulon çështjet e ekonomisë, miraton rregulloren për procedurat dhe formën e njoftimit.

Neni 21
Pezullimi i ndihmës

Përveç rasteve të parashikuara në nenin 7 të këtij ligji, ndihma nuk vihet në zbatim përpara se Komisioni të marrë një vendim për lejin e saj, me ose pa kushte.

Neni 22
Procedurat e shqyrtimit dhe vendimet

1. Drejtoria shqyrton menjëherë njoftimin dhe nëse është i plotë, ia paraqet Komisionit për vlerësim.
2. Komisioni merr vendim të miratojë, me ose pa kushte, ose të mos miratojë ndihmën e njoftuar.
3. Vendimet e Komisionit merren brenda 60 ditëve kalendarike. Afati fillon të nesërmen e ditës së dorëzimit të njoftimit të plotë.
4. Vendimet e Komisionit merren me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve të tij.

Neni 23
Propozime për masa të përshtatshme

Për skemat e ndihmës, të miratuara në mbështetje të pikës 2 të nenit 22 të këtij ligji dhe skemat e ndihmës, që kanë filluar të zbatohen përpara hyrjes në fuqi të tij, Komisioni mund të propozojë masa për përshtatjen e tyre me dispozitat e ligjit.

Neni 24
Kërkesa për informacion shtesë

1. Kur Drejtoria e gjykon jo të plotë informacionin e siguruar nga njoftimi i një plani për ndihmë, sipas nenit 20 të këtij ligji, ajo kërkon nga dhënësi i ndihmës informacionin e nevojshëm shtesë. Drejtoria, brenda 15 ditëve pune, njofton dhënësin e ndihmës për marrjen e përgjigjes.
2. Kur dhënësi i ndihmës nuk e siguron informacionin e kërkuar ose jep informacion jo të plotë, brenda periudhës së përcaktuar, Komisioni merr vendim, në bazë të informacionit në zotërim.

Neni 25
Procedura për ndihmën e paligjshme

Kur Komisioni ose Drejtoria ka informacion për një ndihmë që mendohet e paligjshme, i kërkohet dhënësit të ndihmës të paraqesë informacionin e nevojshëm për shqyrtim.

Neni 26

Vendimi për pezullimin e ndihmës së paligjshme

Komisioni mund të marrë një vendim, me anë të të cilit i kërkon dhënësit të ndihmës pezullimin e zbatimit të çdo ndihme të paligjshme, derisa Komisioni të ketë marrë një vendim për lejueshmërinë e kësaj ndihme.

Neni 27

Kthimi i ndihmës

1. Në rastet e ndihmës së paligjshme, kur merret një vendim për moslejimin e saj, Komisioni urdhëron kthimin e ndihmës nga përfituesi.

2. Ndihma që kthehet duhet të përfshijë edhe interesin, me një normë të përshtatshme. Interesi paguhet nga data në të cilën ndihma e paligjshme është në dispozicion të përfituesit, deri në datën e kthimit të saj.

Neni 28

Ekzekutimi i kthimit

1. Vendimi për kthimin e ndihmës së paligjshme përbën titull ekzekutiv.

2. Vlera e kthyer e ndihmës, së bashku me interesin, depozitohen në buxhetin e dhënësit të ndihmës.

Neni 29

Komunikimi i vendimeve

Vendimet e marra nga Komisioni, në përputhje me këtë ligj, i komunikohen dhënësit të ndihmës.

Neni 30

Ankimi

1. Kundër vendimeve të Komisionit mund të bëhet ankimi në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë brenda 30 ditëve nga data e marrjes dijeni për vendimin.

2. Ankimi nuk pezullon zbatimin e vendimeve të Komisionit.

Neni 31

Publikimi i vendimeve

Vendimet e marra nga komisioni botohen në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

Neni 32

Raportet vjetore

1. Dhënësit e ndihmës detyrohen që, brenda datës 31 mars të vitit pasardhës, të paraqesin pranë Drejtorisë raporte vjetore për të gjitha skemat e ndihmës shtetërore dhe ndihmat individuale të dhëna.

2. Brenda datës 30 qershor, Komisioni paraqet pranë Këshillit të Ministrave raportin vjetor të vitit pararendës për skemat e ndihmës shtetërore dhe ndihmat individuale të dhëna.

Neni 33

Sekreti profesional

Komisioni, Drejtoria dhe dhënësi i ndihmës, nëpunësit e tyre dhe vartës të tjerë, përfshirë

ekspertë të caktuar nga Komisioni, janë të detyruar të ruajnë sekretin profesional të informacioneve, që ata kanë arritur të marrin gjatë zbatimit të procedurave të këtij ligji.

KREU IV DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 34

Ngritja e strukturave të ndihmës shtetërore

1. Komisioni i Ndhmës Shtetërore e fillon ushtrimin e funksioneve të përcaktuara në këtë ligj një muaj pas hyrjes në fuqi të tij.

2. Deri në ngritjen e Komisionit, procedurat në zbatim të këtij ligji, përveç atyre vendimmarrëse, kryhen nga Drejtoria e Ndhmës Shtetërore në ministrinë që mbulon çështjet e ekonomisë.

Neni 35

Fuqia prapavepruese

1. Ngarkohen të gjithë dhënësit e ndihmës që, brenda gjashtë muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të raportojnë pranë Drejtorisë për të gjitha skemat ekzistuese të ndihmës.

2. Nëse një skemë ekzistuese e ndihmës nuk raportohet brenda periudhës së përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, zbatohen dispozitat për ndihmën e paligjshme. Kthimi i ndihmës do të bëhet që nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 36

Nxjerrja e akteve nënligjore

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë rregulloret e përcaktuara në nenet 14, 15 dhe 20.

Neni 37

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi më 1 janar 2006.

**Shpallur me dekretin nr.4564, datë 6.5.2005 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë
Alfred Moisiu**